

Høringsnotat fra Norske Fag- og Friskolers Landsforbund i forbindelse med Prop. 1 S (2019-2020) Statsbudsjettet.

På stedet hvil for de frittstående skolene

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) mener statsbudsjettet for 2020 mangler politisk interesse for å sikre de økonomiske vilkårene for ideelle frittstående skoler i Norge. Nedenfor utdypes dette for de postene NFFL ser som de mest avgjørende for økonomien for disse skolene.

Kap. 228, post 82. Kapital- og husleigetilskot til friskular

Over flere år har friskolene jobbet for å få tilskudd til kapitalkostnader. Dette er i hovedsak kostnader skolene har i forbindelse med å eie eller å leie bygg og utgjør for mange skoler er stor utgiftspost. Utgifter friskolene har til kapital og husleie, dekkes ikke innenfor dagens støtteordning. Regjeringen og Kunnskapsdepartementet (KD) gjennomførte i fjor en utredning omkring kapitaltilskuddet, og konkluderte med at alternativene er for kostbare eller for administrativt krevende. At regjeringen heller ikke øker det gjeldende tilskuddet i årets budsjett, er skuffende. KD foreslår å videreføre nivået på kapitaltilskuddet. Dette gir mange av friskolene svært krevende betingelser for videre skoledrift.

Kap. 228, post 79. Toppidrett

På skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg (Ap) varslet Kunnskapsminister Jan-Tore Sanner i sitt svar 2.april 2019 at det ville komme en avklaring omkring det særskilte toppidrettstilskuddet i forbindelse med statsbudsjettet. Det er beklagelig at ordningen nå bare videreføres og at det igjen kun meldes at regjeringen må komme tilbake til Stortinget på denne saken. En gjennomgang av ordningen bør skje snarlig. En løsning som NFFL har løftet ved forskjellige anledninger er å tilkjenne toppidrettsgymnasene en felles sats for det særskilte toppidrettstilskuddet. En fellessats vil utjevne de store forskjellene i det særskilte toppidrettstilskuddet på kort sikt, mens departementet bruker 2020 for å gjennomgå den fullstendige finansieringsordningen, også sett i lys av en romslig finansiering av offentlige skoler med idrettslinjer.

Kap. 228 Tilskot til frittstående skular o.a.

NFFL har i flere runder pekt på at det er tre små håndverksskoler i Norge som i dag tar et stort ansvar for den nasjonale kulturarven som disse tradisjonshåndverksfagene utgjør. Disse tre ideelle friskolene driver under svært krevende og uforutsigbare økonomiske betingelser, fordi skolene kun får statstilskudd pr elev. Disse skolene har vekslende antall søkere fra år til år, flere av søkerne er voksne og utløser bare et deltidstilskudd. NFFL har på vegne av disse skolene bedt om et

rammetilskudd som kan sikre dem en forutsigbar økonomi. Forslaget til statsbudsjett har ingen forslag til hvordan staten skal ta ansvar for sikre at disse tradisjonshåndverksfagene ivaretas gjennom et skoletilbud. Norge er forpliktet gjennom Unesco til å ta vare på denne immaterielle kulturarven. Om Norge skal følge opp disse forpliktelsene, er det avgjørende å sikre videre drift av disse skolene.

Kap. 240 Fagskular, Post 60. Driftstilskot til fagskular

NFFL har en stor bekymring for de 14 mindre fagskoler som ikke lengre fikk tilskudd direkte over statsbudsjettet fra 2018. Kunstfagskolene i den gruppen var friskoler som skiftet over til fagskoler med lovnad om at tilskuddet skulle beholdes. Tilskuddsnivået etter overgangen fra kapittel 6A til fagskole ble kraftig redusert.

For 12 av disse 14 fagskolene gjelder det at disse er ideelle og private, og også har et nasjonalt nedslagsfelt. NFFL er bekymret over at disse fagskolene fra 2021 skal inn i beregning av resultatbasert tilskudd og at dette sammenblandes med alle fagskolene i vertsfylkeskommunen. Kunnskapsdepartementet har ikke presisert noen føringer som pålegger fylkeskommunene å ivareta disse skolene. Fylkeskommunene står fritt til å disponere og prioritere midlene. NFFL vurderer det fortsatt som et underlig grep å gi en offentlig fagskoleeier forvalteransvar over ideelle fagskoler. Denne bekymringen ble bekreftet ved at forskjellige fylkeskommuner i sitt høringssvar på Markussen-utvalget sine anbefalinger ga uttrykk for et ønske å kunne omdisponere resultatbasert tilskudd. Om fylkeskommunene ikke blir ilagt noen klare føringer forsvinner viktige undervisningstilbud innen kunst- og kulturfeltet og samfunnsrettet arbeid gjennom kirke

NFFL mener at det bør presiseres i føringer til fylkeskommunen at tilskuddet til disse fagskolene skal ivaretas og fortsette i henhold til tidligere avtaler, altså tildeles i sin helhet og uten fri disponering av fylkeskommunene.

I løpet av 2019 fikk fagskolene påbud gjennom ny forskrift om å opprette studentombud ved hver enkelt skole. Det er ikke bevilget noen midler til å få gjennomført dette. Mange av de frittstående fagskolene, er små skoler. Å opprette et studentombud vil utgjøre en stor kostnad for disse skolene. Forskjellige respondenter, hvorunder Nasjonalt Fagskoleråd har i høringssvar til ny forskrift foreslått at det skal etableres et nasjonalt studentombud, finansiert av det offentlige, som da kan være knyttet til et større, relevant fagmiljø og opptre uavhengig av skolene. Selv om høringsinstansene foreløpig ikke er blitt hørt i dette forslaget, vil de jobbe visere for denne løsningen. Inntil videre må det følge tilstrekkelige midler med påbudet som gjør at fagskolene har mulighet til å innfri kravene i ny forskrift.

Vennlig hilsen

Rieneke (Karina J.B.) Schilperoort
Styreleder i Norske Fag- og Friskolers Landsforbund